

[Hans Rasmussen.]

kædet sammen med en mere virkningsfuld kontrol med priser og avancer end gennem flere år samt med en udbyttebegrænsning og en reguleringsordning af tjenestemandslønningerne af samme karakter som for det private arbejdsmarked.

Hele denne stabiliserende karakter, som er hovedlinjen i samtlige lovforslag, giver os en stærk formening om, at den samfundsøkonomiske balance kan tilvejebringes med et ligeligt hensyn til de forskellige grupper fordelingspolitiske synspunkter. Det er ud fra denne grundopfattelse, helhedsordningen er blevet tiltrådt af socialdemokratiet, og vi kan fuldt ud bifalde ordningen i de lovforslag, hvori regeringen søger den gennemført. Jeg kan derfor anbefale, at man ved tredje behandling stemmer for samtlige fremsatte lovforslag, nemlig om forlængelse af kollektive overenskomster, om pris- og avancement, om indseende med priser, om udbyttebegrænsning, om tjenestemandslønningerne samt om reguleringspristallet.

Axel Kristensen: Det er med dyb beklagelse, vi må tage den politiske situation, der nu foreligger, til efterretning; det er klart, at der ikke kan opnås nogen ændring i den.

I befolkningen var der skabt et betydeligt håb om, at man ved et samarbejde kunne løse vore betydelige vanskeligheder, og man var jo enig om, hvad det var der var galt. Vor valutabeholdning kan ikke tåle at falde mere, end den er faldet, og der er ikke noget, der gør, at den skulle rette sig op af sig selv, tværtimod. Man var klar over, at opgangen i lønninger og priser, som ikke er nogen fordel, fordi det ikke er en reallønstigning, ødelægger vor konkurrenceevne ude i verden og giver et erhverv som landbruget, der skal eksportere under uhyre vanskelige vilkår, stadig dårligere muligheder for at klare sig. Man var enig om, at vi dårligt kunne tåle en overenskomststrid, der medførte en lang arbejdskamp, og at man derfor eventuelt måtte kunne gribe ind deri.

Men ud af alt dette er der kun kommet det resultat, at regeringspartierne med et ganske lille flertal antagelig kan gennemføre disse lovforslag. Jeg synes, det må siges at være et nederlag for den højtærede statsminister, der har vakt et håb om mulig-

heder for samarbejde og for forhandling, at han har bragt sig i den situation, at han ingen forhandlingsmulighed i virkeligheden havde. Det kan være, at der ingen anden mulighed var for ham i den stilling, han har som leder af et parti, der er så nært knyttet til fagforeningerne. Hertil kommer, at vi var afskåret fra at gå med, fordi vi mener, at lovforslagene ikke løser opgaven.

Alt det har vi påvist i de meget lange taler, vi alle sammen holdt i fredags og i tirsdags, og dem er der jo ingen grund til at gentage.

Det er nævnt, at denne gennemførelse sker på basis af de grønlandske stemmer. Det er klart, at vi fuldt ud anerkender grønlænderne som danske, og at de mennesker må have lov til at udøve deres grundlovsmæssige ret. Jeg synes alligevel, at den højtærede statsminister skulle have tænkt meget på, at han ved at gøre brug af de grønlandske stemmer får truffet afgørelser, hvorom der er stor strid i denne sal, i kraft af en vælgergruppe, som ikke kan have forudsætninger for at deltage i denne strid. Det er folkestyremæssigt set ikke nogen smuk løsning.

Vel, vi kan altså desværre ikke blive enige om en anden løsning, og vi kan egentlig kun ønske at få uret, det vil være det gunstigste for Danmark; for Danmark er det vigtigere, at det går godt, end at vi får ret. Men vi tror altså på, at vi får ret, ellers havde vi indladt os på et forlig på et andet grundlag.

Mit parti vil ud fra disse forudsætninger stemme imod lovforslaget om forlængelse af kollektive overenskomster, lovforslaget om pris- og avancement, lovforslaget om indseende med priser og lovforslaget om udbyttebegrænsning. Med hensyn til lovforslaget om tjenestemandslønningerne vil vi undlade at stemme, fordi det må være ganske klart, at tjenestemændenes løn må stige i overensstemmelse med den faktiske lønstigning i det private erhvervsliv. Det har jo hele tiden også været venstres forudsætning, og vi kan derfor ikke stemme imod, at de får deres part. Men vi kan heller ikke stemme for det, fordi vi mener, at helhedsløsningen er forkert.

Endelig vil vi stemme for forslag til lov om beregning af et reguleringspristal. Dette forslag er et led i sidste sommers forlig og